

Rapport M.2006.0718.08.R002

Gebiedsgericht geluidsbeleid gemeente Rijssen-Holten

Nota hogere grenswaarden



Adviseurs voor bouw, industrie, verkeer, milieu en software

lid
ONRI
info@dgmr.nl
www.dgmr.nl

Van Pallandtstraat 9-11, Postbus 153
NL-6800 AD Arnhem
T +31 (0)26 351 21 41
F +31 (0)26 443 58 36

Eisenhowerlaan 112, Postbus 82223
NL-2508 EE Den Haag
T +31 (0)70 350 39 99
F +31 (0)70 358 47 52

Morra 2, Postbus 671
NL-9200 AR Drachten
T +31 (0)512 52 23 24
F +31 (0)512 52 25 19

Prof. P. Willemsstraat 21-23
NL-6224 CC Maastricht
T +31 (0)43 362 36 54
F +31 (0)43 352 00 20



Colofon

Rapportnummer:	M.2006.0718.08.R002	
Plaats en datum:	Arnhem, 29 september 2008	
Versie:	002	
Opdrachtgever:	Gemeente Rijssen-Holten Wonen en Ondernemen Postbus 244 7460 AE Rijssen	
Contactpersoon:	de heer M. van Dijk Telefoon: +31 (0)548 85 45 98 Fax: - E-mail: m.vandijk@rijssen-holten.nl	
Uitgevoerd door:	DGMR Industrie, Verkeer en Milieu B.V. Informatie: mevrouw drs.ing. B.E.A. van Osch E-mail: bos@dgmr.nl Telefoon: +31 (0)70 350 39 99 Fax: +31 (0)70 358 47 52	
Auteur(s):	mevrouw drs.ing. B.E.A. van Osch ing. M.H.M. van Kesteren	
Eindverantwoordelijke: Voor deze:	ing. J.J.A. van Leeuwen ing. M.H.M. van Kesteren	
Secretariaat:	MSP	

©DGMR Industrie, Verkeer en Milieu B.V. Alle rechten voorbehouden. Wilt u (delen van) dit rapport kopiëren of vermenigvuldigen, vraagt u dan schriftelijk toestemming daarvoor bij DGMR Industrie, Verkeer en Milieu B.V.

Samenvatting

Met de wijziging van de Wet geluidhinder is sinds 1 januari 2007 de bevoegdheid tot het vaststellen van hogere grenswaarden (op enkele uitzonderingen na) gedecentraliseerd. Deze bevoegdheid is aan het college van B&W toegekend. Ook is het merendeel van de wettelijke ontheffingscriteria en randvoorwaarden vervallen: de gemeente zal het vaststellen van hogere grenswaarden zelf moeten motiveren.

Deze nota bevat het hogere grenswaardenbeleid van de gemeente Rijssen-Holten en is gebaseerd op de nieuwe Wet geluidhinder en de gemeentelijke beleidsuitgangspunten (Nota geluidsbeleid). De Nota geluidsbeleid beschrijft welke geluidsambities de gemeente Rijssen-Holten heeft met betrekking tot verkeer en bedrijven en de geluidambities van bestaande en nieuwe (woon)gebieden. Voorop staat dat Rijssen-Holten terughoudend om wil gaan met het verlenen van hogere waarden. Met het inzetten van ruimtelijke ordeningsmaatregelen is het immers mogelijk om bouwplannen te realiseren zonder dat voor veel nieuwe woningen afgeweken wordt van de wettelijke voorkeurswaarde.

Het college van B&W conformeert zich, bij de uitoefening van de bevoegdheid tot het verlenen van hogere waarden, in beginsel aan de gebiedsgerichte ambities en de overige beleidsmatige keuzes die de gemeenteraad in de Nota geluidsbeleid heeft verankerd. Deze nota beschrijft voor de gemeente Rijssen-Holten de ontheffingscriteria en de aandachtspunten voor de uitvoeringspraktijk (hoofdstukken 3 en 4). De ontheffingscriteria en aandachtspunten zijn toegespitst op de lokale situatie.

Omdat elke situatie waarvoor een hogere waarde moet worden vastgesteld maatwerk vereist, is het niet mogelijk en gewenst een strak keurslijf als beleid te formuleren. Dit ligt niet zozeer aan de gevarieerdheid binnen de gemeente Rijssen-Holten, maar aan het unieke karakter van veel binnenstedelijke ontwikkellocaties. Deze nota schept het kader voor de hogere waardenafwegingen en schetst de voorwaarden en criteria waaraan getoetst wordt. Daarmee biedt deze nota de elementen voor dergelijke afwegingen. Natuurlijk is afwijking van de beleidskeuzen, mits goed gemotiveerd, mogelijk.

Inhoudsopgave

Pagina

1.	INLEIDING.....	5
1.1	Geluidsbeleid Rijssen-Holten.....	5
1.2	Waarom een nota uitvoeringsbeleid hogere grenswaarden.....	6
1.3	Leeswijzer Nota Hgw.....	6
2.	NADERE TOELICHTING HOGERE GRENSWAARDEN PROCEDURE.....	7
2.1	Inleiding.....	7
2.2	Wettelijk kader voor de procedure hogere grenswaarde.....	8
3.	GEBIEDSGERICHTE AMBITIES EN CRITERIA VOOR HOGERE GRENSWAARDEN.....	13
3.1	Gebiedsgerichte aanpak.....	13
3.2	Ontheffingscriteria voor hogere grenswaarden.....	15
4.	AANDACHTSPUNTEN VOOR DE UITVOERINGSPRAKTIJK.....	18
4.1	Bezwaren uit het hoofdcriterium.....	18
4.2	Eisen aan verzoek om hogere grenswaarde.....	19
4.3	Te beschermen functies en objecten.....	19
4.4	Cumulatie van geluid.....	20
4.5	Dove gevels.....	21
5.	PROCESMATIGE INBEDDING EN PROTOCOL HOGERE GRENSWAARDEN.....	22
5.1	Algemeen.....	22
5.2	Procesmatige inbedding.....	22

Bijlage 1: aanvraagformulier hogere grenswaarde

Bijlage 2: format ontvangstbevestiging

Bijlage 3: format beschikking hogere grenswaarde

Bijlage 4: format publicatie

Bijlage 5: beroepsprocedure

1. Inleiding

1.1 Geluidsbeleid Rijssen-Holten

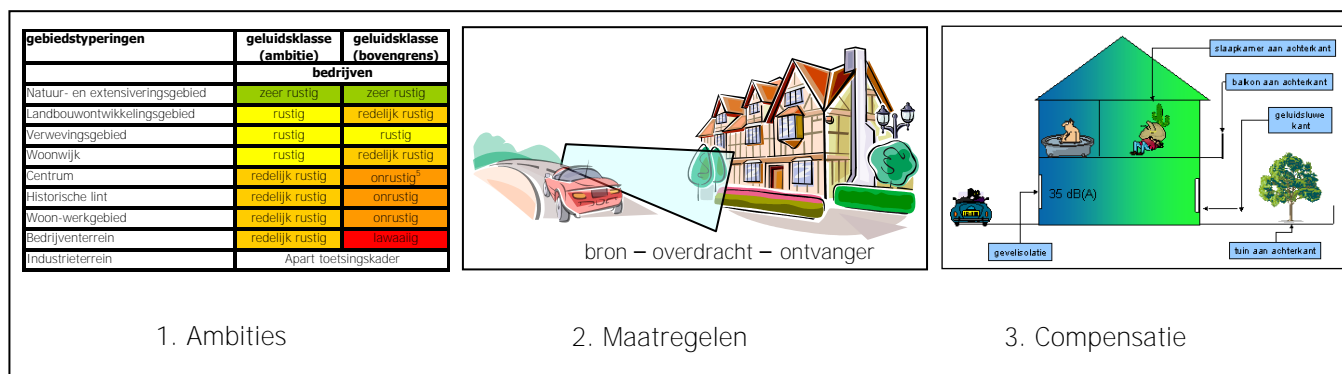
Rijssen-Holten stelt een nieuw geluidsbeleid op. Ten aanzien van geluid in de meest algemene zin van het woord is een tweetal nota's van belang:

1. Nota geluidsbeleid;
2. Nota hogere grenswaarden (hgw).

Dit is de Nota hogere grenswaarden, waarin uitvoering wordt gegeven aan het gemeentelijke geluidsbeleid. Dit heeft als doel de goede geluidskwaliteiten in de gemeente te behouden en de kansen te benutten om waar gewenst en noodzakelijk de geluidskwaliteit te verbeteren. Bij de uitvoering van een hogere grenswaarde procedure worden in ieder geval de volgende uitgangspunten betrokken:

1. allereerst wordt bekeken wat de basiskwaliteit in het desbetreffende gebied is;
2. onderzocht wordt welke mogelijkheden beschikbaar zijn om de basiskwaliteit (zoveel mogelijk) te realiseren volgens de volgorde bron – overdracht – ontvanger;
3. wanneer, ondanks de maatregelen, de basiskwaliteit niet gerealiseerd kan worden, worden compenserende maatregelen genomen. Hoe hoger het geluidsniveau, des te meer compensatie wordt toegepast.

Deze uitgangspunten zijn verwoord in figuur 1.



Figuur 1: uitgangspunten bij een hogere grenswaarde procedure

De Wet geluidhinder (Wgh) geeft een bandbreedte voor geluid, deze varieert van de voorkeurswaarde tot de ten hoogste toelaatbare geluidsbelasting. Rijssen-Holten wil voor nieuwe situaties een aanpak toepassen volgens de gebiedsgerichte benadering.

De gemeente is daarvoor opgedeeld in zeven gebiedstypen, met een voor dat type gebied gewenste geluidskwaliteit (ambitie). Voor de indeling van de gebiedstypen zijn met name de ruimtelijke en functionele kenmerken van de omgeving bepalend geweest. De gebiedstypen staan beschreven in de Nota geluidsbeleid. Hierin is ook een kaart opgenomen met de gebiedsindeling van de gemeente Rijssen-Holten.

Bij ontwikkelingen binnen een bepaald gebiedstype vormt het ambitieniveau naast de wettelijke voorkeurswaarde het toetsingskader. Afwijkingen tot de maximale ontheffingswaarde dienen mogelijk te zijn, op voorwaarden opgenomen in deze nota.

1.2 Waaron een nota uitvoeringsbeleid hogere grenswaarden

De Wet geluidhinder kent een stelsel van normen ter voorkoming van hinder. Ter bescherming van woningen en andere geluidsgevoelige bestemmingen is voor de verschillende geluidsbronnen (wegverkeer, railverkeer en industrie) een voorkeurswaarde opgenomen en een maximale toelaatbare geluidsbelasting als bovengrens.

In het gebied tussen de voorkeurswaarde en de bovengrens kan voor woningen (en andere gevoelige bestemmingen) een zogenaamde hogere grenswaarde worden vastgesteld. De hogere grenswaarde procedure is de procedure die gevolgd moet worden voor het vaststellen van een geluidsbelasting waar deze, in een specifieke situatie, hoger is dan de voorkeurswaarde. Tot 1 januari 2007 moesten gemeenten deze hogere grenswaarden aanvragen bij de provincie. Met de inwerkingtreding van de gewijzigde Wet geluidhinder (Staatsblad 350, 2006) hebben gemeenten een grotere beleidsvrijheid dan voorheen gekregen. Zij kunnen die beleidsvrijheid gebruiken om een geluidsbeleid te ontwikkelen dat is toegespitst op de plaatselijke omstandigheden. Ook is het merendeel van de ontheffingscriteria en randvoorwaarden vervallen: de gemeente zal het vaststellen van hogere grenswaarden zelf moeten motiveren.

De gewijzigde Wet geluidhinder legt nadrukkelijker dan voorheen een onderzoeksplicht op. Allereerst moet de geluidsbelasting zonder beperkende maatregelen in beeld gebracht worden. Stelt het college van B&W een hogere grenswaarde vast, of overweegt ze dat, dan is het niet voldoende om te onderzoeken hoe effectief de maatregelen zijn om aan die hogere grenswaarde te voldoen. Het college van B&W moet vervolgens ook de maatregelen onderzoeken die kunnen helpen om aan de voorkeurswaarde te voldoen. Het college van B&W moet dus goed motiveren waarom ze hogere grenswaarden wil vaststellen en waarom niet voldaan kan worden aan de voorkeurswaarde (artikel 42, 77 of 80 Wgh en artikel 4.3 of 4.5 Bg).

De voorliggende nota bevat het hgw-beleid van de gemeente Rijssen-Holten en is gebaseerd op de Wet geluidhinder en de beleidsuitgangspunten van het algemene geluidsbeleid (Nota geluidsbeleid).

1.3 Leeswijzer Nota Hgw

In hoofdstuk 2 staat een nadere toelichting op de wettelijke procedure met betrekking tot het vaststellen van hogere grenswaarden. In het daarop volgende hoofdstuk komen de gebiedsgerichte ambities en ontheffingscriteria aan bod. In hoofdstuk 4 worden de aandachtspunten voor de gemeentelijke uitvoeringspraktijk beschreven. Tenslotte beschrijft het laatste hoofdstuk de procesmatige inbedding van de beleidsuitvoering.

2. Nadere toelichting hogere grenswaarden procedure

In dit hoofdstuk worden de algemene kaders voor de beoordeling van hogere grenswaarden beschreven.

2.1 Inleiding

In de Wet geluidhinder en het Besluit geluidhinder zijn normen en grenswaarden opgenomen voor de toelaatbare geluidsbelasting van onder meer industrielawaai en weg- en railverkeerslawaai. Een geluidsbelasting onder de voorkeurswaarde is in het algemeen toelaatbaar. De effecten van geluid worden dan aanvaardbaar geacht. Een geluidsbelasting hoger dan de maximale ontheffingswaarde is niet toelaatbaar. In het gebied tussen de voorkeurswaarde en de maximale ontheffingswaarde is de geluidsbelasting alleen toelaatbaar na bestuurlijke afweging. Dit afwegingsproces heeft vorm gekregen in de zogenoemde hogere grenswaarden procedure. In dit hoofdstuk wordt nader ingegaan op de huidige normstellingen en procedures rond het verlenen van hogere grenswaarden.

Procedures voor hogere grenswaarden zijn mogelijk aan de orde wanneer de gemeente een bestemmingsplan vaststelt, herzielt of wijzigt, waarbij (een gedeelte van) het plan ligt binnen de zone van een weg, een spoorlijn en/of een gezoneerd industrieterrein. Dit kan zowel een bestaande als een geprojecteerde weg, spoorlijn of industrieterrein zijn. Ook bij de aanleg of wijziging van een weg of spoorweg en bij de aanleg of wijziging van een zoneringsplichtig industrieterrein kan een hogere grenswaarden procedure aan de orde zijn.

Relatie met Wet ruimtelijke ordening

Indien voor een nieuw bestemmingsplan geluidsgevoelige bestemmingen worden vastgesteld, of een bestaand bestemmingsplan wordt herzien (inclusief een projectbesluit artikel 3.10 Wro) binnen de geluidszones langs wegen, spoor of industrieterreinen, dan moet een akoestisch onderzoek worden uitgevoerd. Dit is vastgelegd in de Wet ruimtelijke ordening (Wro) en in het Besluit ruimtelijke ordening (Bro).

Artikel 3.1 Wro geeft aan dat de overheid moet zorgen voor een goede ruimtelijke ordening. Dit houdt in dat in het kader van een bestemmingsplan bekeken moet worden of het vanuit het aspect geluid mogelijk is om een bepaalde functie op een bepaalde plek te bestemmen. In de meeste gevallen dient een akoestisch onderzoek te worden uitgevoerd. Het akoestisch onderzoek voor het bestemmingsplan wordt dan gebruikt voor de hogere grenswaarden afweging.

In artikel 3.3.1 van het Bro wordt de koppeling met de Wet geluidhinder en de uitvoeringsbesluiten expliciet gelegd. Artikel 3.3.1, lid 1 schrijft voor dat in het bestemmingsplan wordt aangegeven hoeveel woningen en gebouwen (komen te) liggen binnen zones. Op basis hiervan kan worden bepaald of en voor welke woningen hogere grenswaarden aangevraagd moeten worden.

Als het gaat om een bestemmingsplan die moet worden gewijzigd of uitgewerkt kan worden volstaan met het aangeven van de voor woningen en gebouwen ten hoogste toelaatbare geluidbelasting, welke bij de uitwerking of wijziging van het bestemmingsplan in acht moet worden genomen.

Als uit het akoestisch onderzoek voor het bestemmingsplan blijkt dat bij geluidsgevoelige bestemmingen de geluidsbelasting hoger is dan de voorkeurswaarde, dient een hogere grenswaarde te worden vastgesteld. Voor de reconstructie van bestaande wegen en bestaande spoorwegen kan in sommige situaties ook een procedure hogere grenswaarde noodzakelijk zijn, zonder dat sprake is van een herziening of vrijstelling van het bestemmingsplan.

De geluidszones van de Wet geluidhinder

Wegen, spoorwegen en zoneringsplichtige industrieterreinen kennen een geluidzone. De geluidzone is het gebied, waarbinnen de normen en grenswaarden van de Wet geluidhinder en de daarbij behorende uitvoeringsbesluiten van toepassing zijn. De breedte van de zone langs wegen is afhankelijk van het aantal rijstroken. De breedte van de zones zijn wettelijk vastgesteld in de Wet geluidhinder. Bij railverkeer zijn de zonebreedtes eveneens vastgesteld per traject. Deze zijn te vinden in de Regeling zonekaart spoorwegen.

De geluidszones voor gezoneerde industrieterreinen zijn voor ieder afzonderlijk industrieterrein vastgelegd door middel van zonebesluiten met zonekaarten of door middel van bestemmingsplannen of bestemmingsplankaarten. Niet ieder industrieterrein is zoneringsplichtig. Zoneringsplichtig zijn alleen die industrieterreinen waarop bepaalde soorten bedrijven aanwezig zijn of zich kunnen vestigen (deze categorieën zijn aangewezen in artikel 2.4 van het Inrichtingen- en vergunningenbesluit milieubeheer).

2.2 Wettelijk kader voor de procedure hogere grenswaarde

De basis voor de hogere grenswaardenbesluiten wordt gevormd door de Wet geluidhinder en de daarbij behorende uitvoeringsbesluiten. Het vaststellen of herzien van een hogere grenswaarde gaat altijd vooraf aan een vast te stellen of te herzien bestemmingsplan.

Tabel 1

Samenvatting wettelijke kaders

geluidsbron	relevante artikelen Wgh	uitvoeringsbesluit
wegverkeerslawaai (VL)	art. 82, 85, 89, 100b en 104	Besluit geluidhinder
railverkeerslawaai (RL)	art. 105, 107 en 129	Besluit geluidhinder
industrielawaai (IL)	art. 44, 47, 49, 50, 51, 59, 65 en 66	Besluit geluidhinder

2.2.1 Wegverkeerslawaai

De voorkeurswaarde voor woningen bedraagt 48 dB. Onder deze waarde hoeft wettelijk gezien aan verkeerslawaai geen aandacht te worden besteed. Voor het toestaan van hogere grenswaarden dan de voorkeurswaarde bestaan bepaalde bandbreedtes. Hierbij geldt als hoofdregel:

- bij nieuwe situaties gelden strengere eisen dan bij bestaande;

- in buitenstedelijke¹ situaties gelden strengere eisen dan in stedelijke situaties;
- indien de voorkeurswaarde wordt overschreden, kunnen eisen worden gesteld aan de indeling van de woningen.

In de volgende tabel zijn de voorkeurswaarden en maximale ontheffingswaarden voor wegverkeerslawaai opgenomen bij nieuwe woningbouw binnen de geluidszone van een bestaande weg en bij de aanleg van een nieuwe weg langs bestaande woningen.

Tabel 2

Voorkeurswaarde en maximale ontheffingswaarde wegverkeerslawaai nieuwe situaties (in dB)

situatie	geluidsgevoelige bestemming	voorkeurswaarde	ten hoogst toelaatbare geluidsbelasting	hoogst toelaatbaar binnenniveau
stedelijk	woningen	48	63	33
	scholen en ziekenhuizen/ verpleeghuizen	48	63	28
	andere gezondheidszorggebouwen	48	53	33
	woonwagenstandplaatsen	48	53	28
	andere geluidgevoelige terreinen ²	53	58	
buitenstedelijk	woningen	48	53 bij nieuwe bestemming	33
	scholen en ziekenhuizen/ verpleeghuizen	48	53 bij nieuwe bestemming 58 bij aanleg/wijzig. weg	28
	andere gezondheidszorggebouwen	48	53	33
	woonwagenstandplaatsen	48	53	28
	andere geluidgevoelige terreinen	53	58	

De Wet geluidhinder kent een afzonderlijke beoordelingssystematiek voor de reconstructie van wegen. Er is sprake van een reconstructie van een weg, indien:

- een bestaande weg wordt gewijzigd en
- aanliggende woningen een verhoging van de geluidsbelasting ondervinden van 2 dB of meer tengevolge van deze wijziging.

Het effect van de wijziging wordt daarbij gebaseerd op akoestisch onderzoek, waarbij de akoestische situatie tien jaar na reconstructie wordt vergeleken met de akoestische situatie vóór reconstructie. In tabel 3 is een verkorte weergave gegeven van de voorkeurswaarde en hoogst toelaatbare geluidsbelasting na ontheffing.

¹ Buitenstedelijk: gebied buiten de bebouwde kom alsmede, voor de toepassing van de hoofdstukken VI en VII (Wgh) voor zover het betreft een autoweg of autosnelweg als bedoeld in het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990, het gebied binnen de bebouwde kom, voor zover liggend binnen de zone langs die autoweg of autosnelweg.

² Terreinen die behoren bij andere gezondheidszorggebouwen dan algemene, categorale en academische ziekenhuizen, alsmede verpleeghuizen, voor zover deze bestemd zijn of worden gebruikt voor de in die gebouwen verleende zorg (definitie Wgh).

Tabel 3
 Voorkeurswaarde en maximale ontheffingswaarde wegverkeerslawaai in bestaande situatie
 (sanering) en reconstructies (in dB)

situatie	voorkeurswaarde	maximale ontheffingswaarde	hoogst toelaatbaar binnenniveau
heersende geluidsbelasting < 48	48		33
eerder is een hogere grenswaarde vastgesteld	laagste van: - heersende waarde voor reconstructie - hogere vastgestelde waarde	63 (stedelijk) 58 (buitenstedelijk)	
niet eerder hogere grenswaarde vastgesteld en geluidsbelasting < 53	heersende waarde vóór reconstructie	63 (stedelijk) 58 (buitenstedelijk)	
eerder is een hogere grenswaarde vastgesteld in het kader van sanering geluidsreductie elders, tenminste gelijk aantal woningen een vermindering met dezelfde waarde als de toename t.p.v. reconstructie	hogere vastgestelde waarde door ministerie VROM	68	
niet eerder hogere grenswaarde vastgesteld en geluidsbelasting >53	53	68	43

2.2.2 Railverkeerslawaai

De voorkeurswaarde voor woningen ten gevolge van railverkeerslawaai bedraagt 55 dB. Onder deze waarde hoeft wettelijk gezien aan railverkeerslawaai in feite geen aandacht te worden besteed. Voor het toestaan van hogere grenswaarden dan de voorkeurswaarde bestaan bepaalde bandbreedtes. Hierbij wordt in vergelijking met wegverkeerslawaai geen onderscheid gemaakt tussen nieuwe en bestaande situaties en binnen- en buitenstedelijke situaties. Indien de voorkeurswaarde wordt overschreden, kunnen eisen worden gesteld aan de indeling van de woningen.

In de onderstaande tabel zijn de voorkeurswaarden en maximale ontheffingswaarden voor railverkeerslawaai opgenomen voor nieuwe woningbouw binnen de geluidszone van een spoorlijn en bij de aanleg van een nieuwe spoorlijn langs bestaande woningen.

Tabel 4

Railverkeerslawaai (in dB)

situatie	voorkeurs-grenswaarde	maximale ontheffings-waarde	hoogst toelaatbaar binnenniveau
alle situaties: <ul style="list-style-type: none"> • nieuwe woningen langs bestaand spoor • nieuwe spoorwegen langs bestaande woningen • wijziging aan de spoorweg 	55	68	35

2.2.3 Industrielawaai

Sinds september 1982 dient op grond van de Wet geluidhinder³ een zone te worden vastgesteld rondom industrieterreinen waarop de zogenaamde 'grote lawaaimakers' zijn of mogen worden gevestigd. Ook terreinen met andersoortige lawaaimakers kunnen worden gezoneerd. In de onderstaande tabel zijn de voorkeurswaarden en maximale ontheffingswaarden voor Industrielawaai opgenomen.

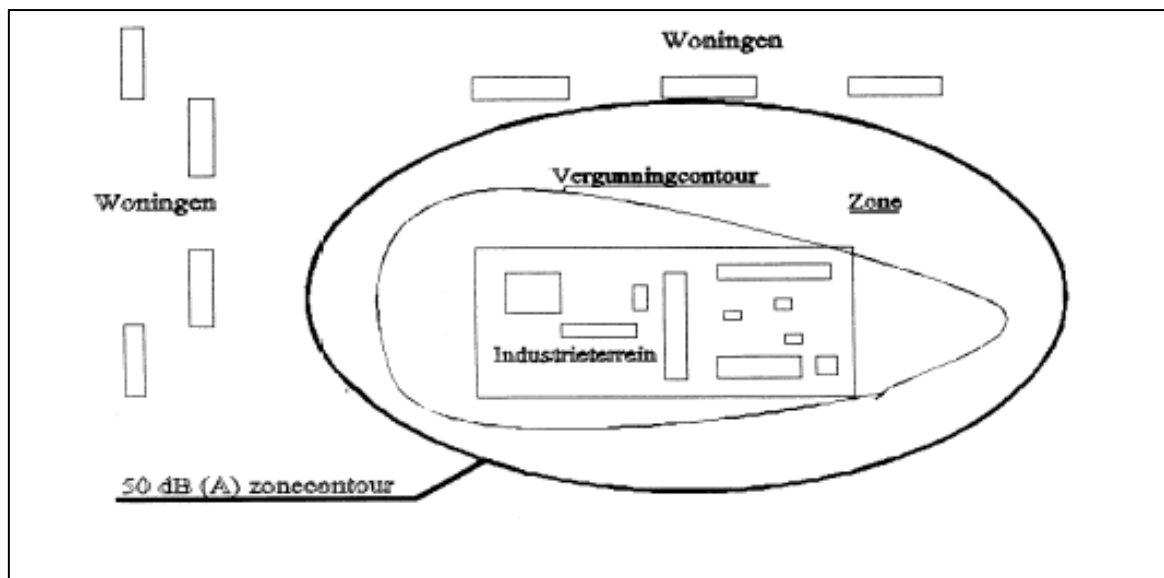
Tabel 5

Voorkeurswaarde en maximale grenswaarde Industrielawaai (in dB(A))

situatie woning op moment zonevaststelling	voorkeurs-grenswaarde	maximale ontheffings-waarde	hoogst toelaatbaar binnenniveau
woningen/woonwagendstandplaatsen	50	55	30
onderwijsgebouwen, ziekenhuizen en verpleeghuizen	50	60	35
andere gezondheidsgebouwen	50	55	30
geluidsgevoelige terreinen	50	55	

De zone is een aandachtsgebied rondom een industrieterrein, waarbuiten door de bedrijven op dat terrein gezamenlijk geen hogere geluidsbelasting dan 50 dB(A) mag worden veroorzaakt. De zone ligt tussen de grens van het industrieterrein en de vastgestelde zonegrens (het industrieterrein zelf maakt geen deel uit van de zone). Dit betekent dus dat de ruimte tussen de vergunde 50 dB(A)-contour en de vastgestelde zone in feite de beleidsruimte is, die de betrokken overheden hebben ten aanzien van de vestiging van nieuwe bedrijven of uitbreiding van bestaande bedrijven (zie tekening).

³ De officiële benaming hiervoor luidt: 'inrichtingen die in belangrijke mate geluidhinder kunnen veroorzaken', zoals is opgenomen in artikel 2.4 van het Inrichtingen- en vergunningenbesluit milieubeheer. Daarnaast worden ook termen als 'Wgh-bedrijven' of 'A-inrichtingen' gebruikt.



Figuur 2: zone rond een industrieterrein

Met het vaststellen van de geluidszone rond een industrieterrein, is ook de in totaal beschikbare geluidsruimte voor dat industrieterrein vastgelegd. Immers, buiten de zone mag de geluidsbelasting niet hoger worden dan 50 dB(A). Samengevat: de zone werkt twee kanten op. In de eerste plaats in de richting van de industrie. Op grond van de Wet milieubeheer (Wm) moeten bij het beschikken op een aanvraag voor het verlenen van een milieuvergunning of bij het opleggen van een maatwerkvoorschrift bij een AMvB-bedrijf de uit de zonering voortvloeiende grenswaarden in acht worden genomen. Wij noemen dit het toetsen aan de geluidszone.

In de tweede plaats gelden binnen de zone beperkingen voor woningbouw, immers hoe dichterbij het industrieterrein, des te hoger de geluidsbelasting. Als hoofdregel geldt hier:

- buiten de zone zijn er geen belemmeringen voor woningbouw;
- bij nieuwe situaties gelden strengere eisen dan bij bestaande;
- binnen de zone (daar wordt de voorkeurswaarde van 50 dB(A) overschreden), worden eisen gesteld aan het binnenniveau in de woningen.

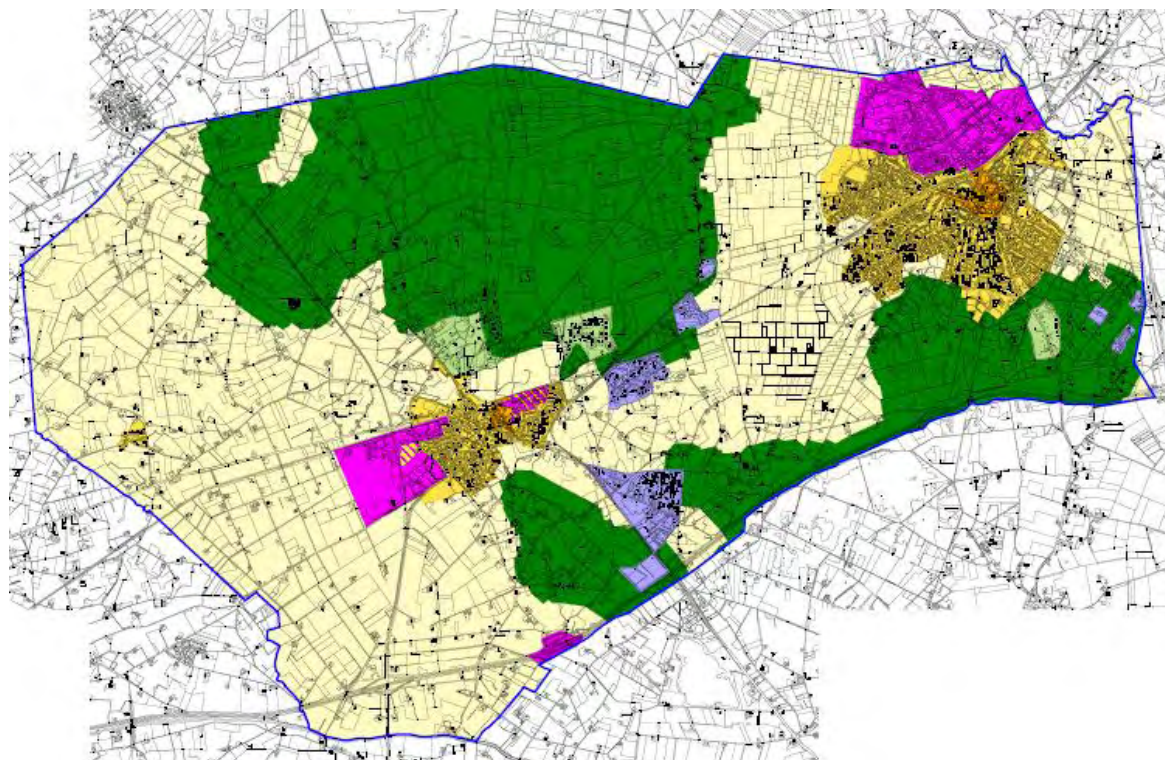
3. Gebiedsgerichte ambities en criteria voor hogere grenswaarden

Rijssen-Holten hanteert een gebiedsgericht geluidsbeleid. Binnen de gemeentegrenzen zijn negen gebiedstypen onderscheiden. Per gebied is voor geluid een ambitie vastgesteld die dus in de plaats komt van de voorkeurswaarde. In paragraaf 3.1 van dit hoofdstuk worden de ambities die per gebiedstype zijn vastgesteld beschreven. Ook wordt aangegeven in hoeverre afwijking van deze gestelde ambitie geaccepteerd wordt. Vervolgens wordt in paragraaf 3.2 beschreven onder welke voorwaarden de gemeente Rijssen-Holten vindt dat afwijking mogelijk is.

3.1 Gebiedsgerichte aanpak

Een centrum is meestal levendig; daar ervaren inwoners geluid vaak als positief óf als niet-hinderlijk. In een woonwijk gelden andere maatstaven qua beleving. Daarom heeft de gemeente Rijssen-Holten gekozen voor een gebiedsgerichte aanpak: maatwerk in geluidsambities voor de verschillende gebiedstypen. Het functioneel-ruimtelijke gebruik van een gebied is bepalend voor de indeling van de gebiedstypen. De functies bepalen immers welke kwaliteiten gewenst, maar ook mogelijk zijn.

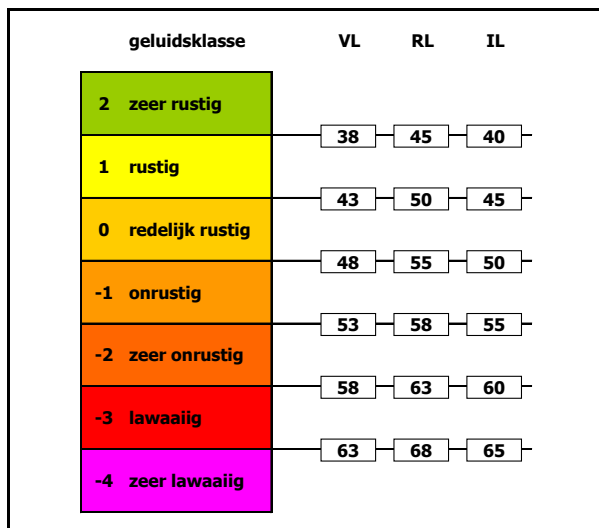
De gemeente is aan de hand van functioneel-ruimtelijke kenmerken onderverdeeld in de gebieden natuur- en extensiveringsgebied, wonen in het groen, verwevings- en landbouwontwikkelingsgebied, verblijfsrecreatie, woonwijk, centrum en bedrijventerrein. (Zie figuur 3).



Figuur 3: gebiedstypen Rijssen-Holten

De geluidsambities van de verschillende gebiedstyperingen zijn niet in dB's of dB(A)'s weergegeven.

Om de communicatie rondom ambities makkelijker te maken is ervoor gekozen om de ambities van de gebiedstypse aan te geven in een geluidsklasse. Deze geluidsklassen zijn wel gekoppeld aan normen die wij kennen uit de Wet geluidhinder.



VL = Verkeerslawaaï RL = Railverkeerslawaaï IL = Industrielawaaï

Figuur 4: geluidsklassen

Als dosismaat voor weg- en railverkeer geldt L_{den}^4 . De dosismaat voor het geluid van bedrijven (industrielawaaï) is L_{etmaal} . Volgens bovenstaande indeling en op basis van de Wet geluidhinder ligt de voorkeurswaarde bij wegverkeer en railverkeer op de grens van redelijk rustig/onrustig, de maximale ontheffingwaarde op de grens van zeer onrustig/lawaaiig.

In tabel 6 staan de gebiedsgerichte ambities weergegeven in verschillende geluidsklassen. Hierbij is het karakter van het gebiedstype bepalend voor de ambitie.

Tabel 6

Gebiedsgerichte ambities

gebiedstyperingen	geluidsklasse (ambitie)	geluidsklasse (bovengrens)	geluidsklasse (ambitie)	geluidsklasse (bovengrens)
	weg- en railverkeer		bedrijven	
Natuur- en extensiveringsgebied	rustig	onrustig	zeer rustig	rustig
Wonen in het groen	rustig	onrustig	zeer rustig	rustig
Verwevings- en landbouwontwikkelingsgebied	rustig	onrustig	rustig	redelijk rustig
Verblijfsrecreatie	rustig	onrustig	rustig	redelijk rustig
Woonwijk	rustig	zeer onrustig	rustig	redelijk rustig
Centrum	redelijk rustig	zeer onrustig	redelijk rustig	redelijk rustig
Bedrijventerrein	onrustig	zeer onrustig	onrustig	lawaaiig

De aangegeven geluidsklassen hebben door de gehanteerde bandbreedte een indicatieve status. In de gehanteerde systematiek wordt onderscheid gemaakt tussen ambities en bovengrenzen.

⁴ Lden: dosismaat over een etmaal, voor de dag-, avond- en nachtperiode.

De maximale afwijking is als een bovengrens per gebiedstype aangegeven. Bij het toekennen van een hogere grenswaarde zal op basis van de criteria in paragraaf 3.2 een afweging gemaakt moeten worden.

Het toetsen aan de ambities zoals die zijn opgenomen in tabel 6 is alleen van toepassing voor nieuwe situaties. Hiermee wordt bedoeld:

- de aanleg van een nieuwe weg of spoorlijn bij bestaande woningen;
- de bouw van woningen bij een bestaande weg of spoorlijn;
- de vestiging van een bedrijf bij bestaande woningen;
- de bouw van woningen bij een bestaand bedrijf.

In nieuwe situaties is het immers mogelijk om keuzes te maken ten aanzien van het situeren van een geluidsgevoelige bestemming ten opzichte van een geluidsbron. Dit zijn overigens veel voorkomende situaties. Daarnaast komt het natuurlijk ook voor dat er geheel nieuwe woongebieden worden ontwikkeld. Op dat moment ontstaat de situatie dat zowel de woningen als de weg nieuw zijn.

Op een aantal situaties zijn de gekozen ambities niet van toepassing. Dit geldt voor plannen die al in een ver stadium van ontwikkeling zijn, namelijk De Kol, LTVV en de Stationsomgeving in Rijssen.

3.2 Ontheffingscriteria voor hogere grenswaarden

Slechts wanneer voldoende gemotiveerd wordt aangetoond dat toepassing van een maatregel niet doeltreffend is of niet aan de hoofd- en of locatie specifieke criteria kan worden voldaan, kan een hogere grenswaarde worden toegekend.

In deze paragraaf worden de criteria beschreven, waaraan een hogere grenswaarde afweging wordt getoetst en wat de overwegingen zijn om een verzoek al dan niet toe te kennen.

3.2.1 Hoofdcriteria

In artikel 110a lid 5 van de Wet geluidhinder is bepaald dat een hogere grenswaarde alleen kan worden verleend indien:

toepassing van maatregelen, gericht op het terugbrengen van de geluidsbelasting vanwege het industrieterrein, de weg of spoorweg, van de gevel van de betrokken woningen of andere geluidsgevoelige gebouwen onderscheidenlijk aan de grens van de betrokken geluidsgevoelige terreinen tot de ten hoogste toelaatbare geluidsbelasting onvoldoende doeltreffend zal zijn dan wel overwegende bezwaren ontmoet van stedenbouwkundige, verkeerskundige, vervoerskundige, landschappelijke of financiële aard.

In hoofdstuk 4 is vastgelegd wat de gemeente Rijssen-Holten hieronder verstaat.

Naast deze harde hoofdcriteria heeft de gemeente Rijssen-Holten een ontheffingenbeleid opgesteld dat deze criteria verder invult en tevens is gebaseerd op de uitgangspunten uit de

Nota geluidsbeleid van de gemeente Rijssen-Holten (met onder andere de gebiedsgerichte ambities).

3.2.2 Locatiespecifieke criteria

Ieder verzoek om hogere grenswaarde wordt in ieder geval aan de voornoemde criteria getoetst. Daarnaast worden bij de afweging over het toekennen van een verzoek om een hogere grenswaarde ook de locatiespecifieke kenmerken betrokken. De volgende locatiespecifieke kenmerken worden in de overweging als positief aspect meegenomen dan wel als zwaarwegend argument meegenomen:

- de nieuwbouw ter plaatse dient ter vervanging van bestaande bebouwing;
- de locatie is opgenomen in herstructureringsplannen;
- de nieuwbouw vult een open plek op tussen aanwezige bebouwing;
- de huidige functie komt niet overeen met de gewenste functie;
- met de ontwikkeling van de betreffende locatie worden één of meerdere andere milieuknelpunten elders opgelost.

3.2.3 Voorwaarden voor het verlenen van een hogere grenswaarde

Wanneer het verzoek tot een hogere grenswaarde getoetst is op de hiervoor genoemde hoofdcriteria en de locatiespecifieke criteria wordt gekeken aan welke voorwaarden moet worden voldaan voor het verlenen van een hogere grenswaarde.

Deze kleinste schaal, de woning, richt zich voornamelijk op akoestische maatregelen aan het huis. Voor het verlenen van een hogere grenswaarde in de situaties genoemd in paragraaf 3.1, moet gekeken worden naar alle mogelijk te nemen maatregelen op alle niveaus.

Beleidsuitspraak:

Indien aangetoond is dat het verzoek tot een hogere grenswaarde voldoet aan de hoofd- en locatiespecifieke criteria kan onder voorwaarden een hogere grenswaarde worden verleend. De gemeente Rijssen-Holten past hierbij primair akoestische compensatiemaatregelen toe. Bij hoge geluidsniveaus worden ook niet-akoestische compensatiemaatregelen toegepast.

Voorwaarden voor het toekennen van een hogere waarde tot en met de geluidsklasse 'onrustig'

Bij het toekennen van een verzoek om een hogere grenswaarde voor geluidsgevoelige bestemmingen tot en met de geluidsklasse 'onrustig' worden aanvullend ook de volgende voorwaarden bij de afweging betrokken:

- indien mogelijk worden bronmaatregelen (bijvoorbeeld stillere asfalttypen) getroffen;
- indien mogelijk wordt de afstand tussen de geluidsbron en de nieuwe woning(en) vergroot;
- bij voorkeur dient bij woningen/appartementen een buitenruimte (tuin en/of balkon) te voldoen aan de ambitiewaarde van het betreffende gebied;
- het stedenbouwkundig ontwerp wordt zodanig vormgeven dat de woningen aan randen van woongebieden zoveel mogelijk zorgen voor afscherming van het achterliggende gebied;

Voorwaarden voor het toekennen van een hogere waarde tot en met de geluidsklasse 'zeer onrustig'

Bij het toekennen van een verzoek om een hogere grenswaarde voor geluidsgevoelige bestemmingen tot en met de geluidsklasse 'zeer onrustig' worden aanvullend ook de volgende voorwaarden bij de afweging betrokken:

- bij appartementen en seniorenwoningen dient minimaal 1 verblijfsruimte⁵ in de woning aan de geluidsluwe zijde te worden gesitueerd; bij eengezinswoningen minimaal 3 verblijfsruimten in de woning aan de geluidsluwe zijde;
- wanneer de woning een balkon heeft aan de geluidsbelastende zijde dan moet deze bij voorkeur afsluitbaar zijn, zodat de bewoner zelf kan kiezen of men zich wil afzonderen/afschermen van de hoge geluidsbelasting of niet;
- de buitenruimtes (tuin of balkon) worden bij voorkeur aan de geluidsluwe zijde gesitueerd.

Voorwaarden voor het toekennen van een hogere waarde tot en met de geluidsklasse 'lawaaig'

Bij het toekennen van een verzoek om hogere grenswaarde voor geluidsgevoelige bestemmingen tot en met de geluidsklasse 'lawaaig' worden aanvullend de volgende voorwaarden bij de afweging betrokken:

- in de geluidsklasse 'lawaaig' wordt slechts in het geval van een enkele woning voor het opvullen van een open plek tussen bestaande bebouwing en/of ter plaatse van vervangende nieuwbouw, nieuwe geluidsgevoelige bestemmingen gebouwd;
- de lucht- en contactgeluidsisolatie tussen woningen/appartementen wordt met één geluidsklasse van 5 dB aangescherpt;
- naast de akoestische compensatie wordt ook niet-akoestische compensatie toegepast (bijvoorbeeld veel groen, een kinderspeelplaats of de nabijheid van openbaar vervoer).

Grote woningbouwprojecten

De gemeente Rijssen-Holten wil bij grotere bouwplannen met projectontwikkelaars afspraken maken zodat nieuwe bewoners beschermd worden tegen cumulatie van geluid. Wanneer bijvoorbeeld bij een nieuw te bouwen woonwijk een deel van de geplande nieuwbouw niet doorgaat en die nieuwbouw een geluidsafschermende functie heeft, dan moet de projectontwikkelaar ervoor zorgen dat de woningen die wel gebouwd worden geen last ondervinden van het geluid wat niet meer afgeschermd wordt.

⁵ In artikel 1.1 van Bouwbesluit 2003 is 'verblijfsruimte' als volgt gedefinieerd: 'ruimte voor het verblijven van mensen, dan wel een ruimte waarin de voor een gebruiksfunctie kenmerkende activiteiten plaatsvinden'.

4. Aandachtspunten voor de uitvoeringspraktijk

De ervaring leert dat niet alle aspecten die zich in de praktijk voordoen op eenduidige wijze in de wetgeving zijn beschreven. In veel gevallen moet op lokaal niveau een keuze gemaakt worden hoe de wet- en regelgeving geïnterpreteerd wordt. In dit hoofdstuk wordt waar mogelijk een aantal van deze aspecten met betrekking tot de hogere grenswaarden nader toegelicht:

1. wat verstaan we onder bezwaren uit het hoofdcriterium? (paragraaf 4.1);
2. aan welke eisen moet een verzoek om hogere grenswaarde voldoen? (paragraaf 4.2);
3. welke functies en objecten willen wij beschermen? (paragraaf 4.3);
4. hoe gaan we om met cumulatie van verschillende geluidsbronnen? (paragraaf 4.4);
5. hoe willen we omgaan met dove gevels?(paragraaf 4.5).

4.1 Bezwaren uit het hoofdcriterium

In de praktijk is al veel ervaring opgedaan met de afwegingen die ten aanzien van bezwaren van stedenbouwkundige, verkeerskundige, vervoerskundige, landschappelijke of financiële aard zijn gemaakt. Onderstaand worden voorbeelden van overwegingen gegeven die een hogere grenswaarde verzoek motiveren:

- stedenbouwkundige overwegingen: de aanvrager moet aantonen dat woningbouw ter plaatse noodzakelijk is (bijvoorbeeld vervanging of invulling lege plek) en dat de bebouwing ten opzichte van een geluidsbron om stedenbouwkundige of locatiespecifieke kenmerken niet anders kan worden gesitueerd;
- verkeerskundige overwegingen: indien een belangenafweging zal moeten plaatsvinden, weegt de huidige verkeersstructuur uit de verkeersplannen (hierin zijn ook de uitgangspunten van het programma 'Duurzaam Veilig' opgenomen) zwaarder mee dan geluid. Hierbij prevaleert verkeersveiligheid boven geluid;
- vervoerskundige overwegingen: indien er een belangenafweging zal moeten plaatsvinden, weegt de huidige verkeersstructuur uit de verkeersplannen zwaarder mee dan geluid. Het is niet gewenst om in het kader van individuele bouwplannen hiervan af te wijken;
- landschappelijke overwegingen: voorkom dat een open landschap door geluidsafschermdende voorzieningen (schermen) doorsneden wordt. Dit is altijd een locatiespecifieke afweging, die gemotiveerd dient te worden in het hogere grenswaarde besluit;
- financiële overwegingen: in dit kader is het van belang dat de meerkosten van maatregelen (getalsmatig) worden aangetoond. Daarnaast moet in de bestemmingsplanexploitatie rekening worden gehouden met de kosten van geluidsmaatregelen zoals geluidsafschermdende voorzieningen dan wel gevelisolatie. Daardoor wordt voorkomen dat in een latere planfase deze kosten als onvoorzien, dan wel onredelijk worden beschouwd.

Door in de hogere grenswaarden afweging rekening te houden met eventuele bezwaren van stedenbouwkundige, verkeerskundige, vervoerskundige, landschappelijke en financiële aard wordt een integrale afweging gemaakt.

Maatregelen die bij het vaststellen van een hogere grenswaarde getroffen kunnen worden, zijn bijvoorbeeld de keuze voor een stiller wegdektype, een andere indeling van het bouwplan of een geluidsluwe gevel. Bij de financiële overwegingen is de centrale vraag wanneer de kosten en baten van de maatregelen tegen elkaar opwegen. Om de meest kosteneffectieve maatregelen te kunnen bepalen, moeten de mogelijke maatregelen worden doorgerekend. Daarbij worden eerst de bron- en overdrachtsmaatregelen bekeken en pas daarna de maatregelen bij de ontvanger. Op basis van de doorrekening wordt bepaald welke maatregelen het meest doelmatig zijn (hoe wordt met de minste kosten het wettelijke binnenniveau gehaald). Op deze wijze is sprake van een financieel-akoestische afweging. Bij de besluitvorming over een pakket van maatregelen spelen natuurlijk ook andere factoren een rol (bijvoorbeeld stedenbouwkundige inpassing, veiligheid). Het kan dan ook zijn dat de uiteindelijke keuze toch valt op een andere maatregel dan de meest doelmatige maatregel.

4.2 Eisen aan verzoek om hogere grenswaarde

In de regel wordt door of namens de initiatiefnemer van het bestemmingsplan, bouwplan of de aanleg/reconstructie van een weg of spoorweg in de voorbereidende fase een akoestisch onderzoek uitgevoerd. In het akoestisch onderzoek wordt de geluidsbelasting voor de huidige en toekomstige situatie in kaart gebracht. Ook wordt bepaald of bronmaatregelen en/of overdrachtsmaatregelen mogelijk en haalbaar zijn om de toekomstige geluidbelasting tot de voorkeurswaarde te beperken. Hierbij worden de criteria zoals deze in hoofdstuk 3 beschreven zijn meegenomen. Indien dat niet mogelijk is, dient dat voldoende te worden gemotiveerd. Als maatregelen onvoldoende doeltreffend zijn, dan wel overwegende bezwaren ontmoeten van stedenbouwkundige, landschappelijke of financiële aard, kan een verzoek tot vaststelling van een hogere grenswaarde worden opgesteld.

Aan een verzoek tot vaststelling van hogere grenswaarden worden inhoudelijke eisen gesteld. Het verzoek dient minimaal de volgende informatie te bevatten:

- de verzochte hogere grenswaarde;
- de redenen die aan het verzoek ten grondslag liggen;
- de resultaten van het akoestisch onderzoek;
- een beschrijving van de mogelijkheden om de geluidsbelasting te verminderen (inclusief een berekening van de extra kosten);
- een schatting van de kosten die verwacht worden om te voldoen aan het wettelijk binnenniveau (gevelmaatregelen);
- tekeningen met daarop de lokale situatie;
- een ruimtelijke onderbouwing op basis van een akoestisch onderzoek;
- een financiële onderbouwing.

4.3 Te beschermen functies en objecten

De gemeente Rijssen-Holten beschermt alleen de objecten die wettelijk zijn aangewezen als geluidsgevoelige objecten, aangaande hogere grenswaarden. De te beschermen objecten zijn:

- woningen;
- geluidsgevoelige gebouwen:
 - onderwijsgebouwen;

- ziekenhuizen en verpleeghuizen;
- verzorgingstehuizen;
- psychiatrische inrichtingen;
- medische centra;
- poliklinieken;
- medische kleuterdagverblijven.
- geluidsgevoelige terreinen:
 - terreinen die behoren bij andere gezondheidszorggebouwen dan algemene, categorale en academische ziekenhuizen;
 - terreinen die behoren bij verpleeghuizen, voor zover deze bestemd zijn of worden gebruikt voor de in die gebouwen verleende zorg;
 - woonwagenstandplaatsen.
- natuurbeschermingsgebieden.

4.4 Cumulatie van geluid

In de Wet geluidhinder (artikel 110a) is bepaald dat bij het vaststellen van een hogere grenswaarde rekening moet worden gehouden met het eventueel optreden van cumulatie van geluid. Ter bescherming van (toekomstige) bewoners mag de gecumuleerde geluidsbelasting niet onaanvaardbaar hoog worden. Rijssen-Holten is van mening dat bij een hogere grenswaardenafweging de gecumuleerde geluidsbelasting in beeld gebracht dient te worden als sprake is van meerdere relevante geluidsbronnen. Dit is immers de situatie waar een bewoner mee te maken heeft.

Beleidsuitspraak:

De gemeente Rijssen-Holten houdt bij de planontwikkeling in hoogbelaste gebieden rekening met de gecumuleerde geluidsbelasting.

Daar waar als gevolg van cumulatie een hogere geluidsbelasting optreedt moet bij het dimensioneren van de gevelisolatie rekening worden gehouden met deze gecumuleerde geluidsbelasting. Op deze manier blijft de geluidskwaliteit van het binnenklimaat in woningen (bijvoorbeeld belangrijk voor een goede nachtrust) gewaarborgd. Op grond van het Bouwbesluit moet bij het ontwerp van woningen voldaan worden aan de wettelijke binnenniveaus. Indien een hogere grenswaarde wordt vastgesteld geldt immers voor de geluidsgevoelige bestemming nog wel een limiet aan het wettelijk toelaatbare binnenniveau in de geluidsgevoelige vertrekken. Op basis van een bouwakoestisch onderzoek dient aangetoond te worden dat het wettelijk toelaatbare binnenniveau niet wordt overschreden.

Het gaat dan bijvoorbeeld om een situatie waar een woonwijk is gesitueerd nabij een weg en een spoorbaan (weg- of railverkeerslawaai) of nabij een (al dan niet gezoneerd) industrieterrein (industrielawaai).

De vereiste geluidswering van de gevel wordt berekend op basis van de energetische sommatie van de isolatiewaarde per geluidsbron.

Bij de bepaling van de noodzakelijke isolatiewaarden van de gevels wordt voor wegverkeerslawaaai geen aftrek op basis van artikel 110g van de Wet geluidhinder toegepast. Bij de bepaling van de vereiste gevelwering worden de volgende stappen doorlopen:

- bepaal per bron het wettelijk binnenniveau;
- bepaal de minimaal noodzakelijke geluidswering per bron;
- sommeer energetisch de minimaal noodzakelijke geluidsweringen;
- de aldus berekende geluidswering dient minimaal gerealiseerd te worden;
- hanteer het meest ongunstige frequentiespectrum van de optredende lawaaisoorten voor de berekende geluidswering van de gevel(s) om maatregelen te bepalen.

4.5 Dove gevels

In het kader van de Wet geluidhinder is de dove gevel sinds begin jaren negentig een 'erkend' begrip. Op een dove gevel mogen geluidsbelastingen voor komen die hoger zijn dan de maximale ontheffingswaarde. Een dove gevel is in artikel 1b van de Wet geluidhinder gedefinieerd als zijnde:

een bouwkundige constructie waarin geen te openen delen aanwezig zijn en met een in NEN 5077 bedoelde karakteristieke geluidswering die ten minste gelijk is aan het verschil tussen de geluidsbelasting van die constructie en 33 dB onderscheidenlijk 35 dB(A), alsmede een bouwkundige constructie waarin alleen bij uitzondering te openen delen aanwezig zijn, mits de delen niet direct grenzen aan een geluidsgevoelige ruimte.

Van een dove gevel is dus voortaan ook sprake als een gevel delen bevat die in bijzondere omstandigheden moeten kunnen worden geopend, mits achter deze delen geen geluidsgevoelige ruimte ligt. Wat betreft de te openen delen, valt te denken aan een nooduitgang. De andere kant van de woning moet echter wel geluidsluw zijn; op basis van jurisprudentie geldt dat hierbij alle overige geluidsbronnen in beschouwing moeten worden genomen bij een dergelijke afweging. Daarnaast ligt het voor de hand, hoewel dit geen wettelijke eis is, dat geen buitenruimten (tuin of balkon) aan de kant van de dove gevel worden gesitueerd. Zolang het gaat om toepassing van de Wet geluidhinder, kan een dove gevel een oplossing bieden in gevallen waarin de maximale ontheffingswaarde zal worden overschreden.

Beleidsuitspraak:

De gemeente Rijssen-Holten wil in beginsel geen dove gevels toelaten uit oogpunt van leefbaarheid. In bijzondere situaties zijn maximaal twee dove gevels toelaatbaar.

5. Procesmatige inbedding en protocol hogere grenswaarden

5.1 Algemeen

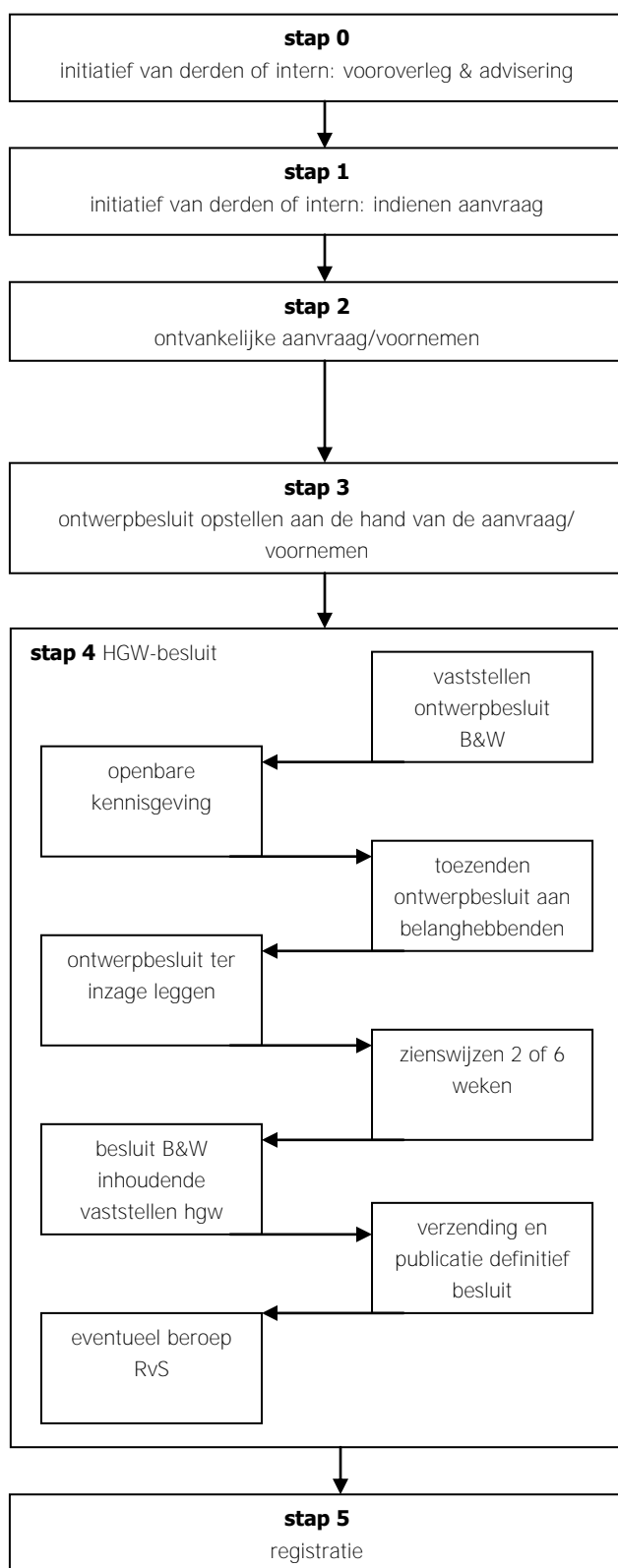
De inhoudelijke afwegingen moeten op het juiste moment aan bod komen. Het aspect geluid speelt daarbij, met name voor die gevallen waar een hogere grenswaardenafweging moet worden gemaakt, een rol. Bij de procesmatige inbedding van het beleid krijgt de uitvoering van de procedure vorm en wordt aangegeven wanneer welk deelonderwerp aan bod dient te komen.

In het planvormingsproces wordt cyclisch-trechterend, oftewel van grof naar fijn, gewerkt. Om te zorgen dat op het juiste moment de juiste keuzen worden gemaakt, is het van belang in elke fase zowel terug, naar de geformuleerde doelstellingen, als vooruit, naar de mogelijkheden, te kijken. Bij het maken van keuzen spelen visie op kwaliteit en ambities een belangrijke rol. Bijna nooit kunnen keuzen kwantitatief worden onderbouwd. Ze zijn gebaseerd op integrale afwegingen tussen verschillende planaspecten. Het planproces hoort open en toegankelijk te zijn voor iedereen die zich betrokken voelt of belangen heeft. Nieuwe inzichten en ontwikkelingen krijgen een plek. Het proces moet voldoende zekerheid geven dat alles wat van belang is aan de orde komt en dat alle onderwerpen zorgvuldig worden behandeld. In feite is de planvorming een keuzeproces.

In grote lijnen kan het traject om te komen tot een hogere grenswaarde besluit in zes stappen beschreven worden. Deze zes stappen worden in de volgende paragraaf beschreven.

5.2 Procesmatige inbedding

In figuur 5 op de volgende bladzijde is schematisch weergegeven hoe het proces verloopt bij de aanvraag van een hogere grenswaarde. De stappen uit het proces worden verder uitgewerkt in de paragrafen 5.2.1 tot en met 5.2.6.



Figuur 6: schematisch overzicht van het initiatief tot en met de registratie

5.2.1 **Stap 0: vooroverleg**

Voordat een aanvraagformulier voor een hogere grenswaarde wordt ingediend, vindt er meestal een vooroverleg plaats met de initiatiefnemer. In hoofdstuk 5 Besluit geluidhinder is vermeld wie een verzoek tot hogere grenswaarden kan indienen. Veelal zal dit de gemeente zelf zijn. In het vooroverleg wordt kenbaar gemaakt wat het geluidsbeleid is van de gemeente Rijssen-Holten en wordt toegelicht hoe de verdere procedure zal verlopen. Op basis van het vooroverleg zal samen met de initiatiefnemer een aanvraagformulier worden ingevuld. In bijlage 1 is een aanvraagformulier toegevoegd.

5.2.2 **Stap 1: indienen aanvraag**

De aanvraag van de hogere grenswaarde wordt door de gemeente Rijssen-Holten in behandeling genomen. Degene die de aanvraag indient is een andere persoon dan degene die de aanvraag in behandeling neemt en het verzoek beoordeeld. De aanvraag kan ingediend worden via de volgende drie sporen:

1. voortvloeiend uit en gekoppeld aan een bouwvergunning waarbij een traject doorlopen wordt voor een artikel 3.10-procedure in het kader van de Wet ruimtelijke ordening;
2. voortvloeiend uit een project waarbij een algehele bestemmingsplanwijziging noodzakelijk is waarbij het initiatief vanuit de eenheid Beleid komt;
3. derden welke een initiatief ontwikkelen en daarbij de aanvraag geheel voorbereiden en indienen bij de gemeente Rijssen-Holten

De ruimtelijke ordenaars en de stedenbouwkundigen, die bij het eerste en tweede spoor betrokken zijn, hebben in de meeste gevallen voor een eerste versie van het plan al een akoestisch onderzoek laten uitvoeren voordat de aanvraag wordt ingediend. Nu de gemeente naast aanvrager van de hogere grenswaarde ook de beoordelaar is van de aanvraag, moet voorkomen worden dat dezelfde persoon betrokken is bij de aanvraag en de beoordeling van die akoestische onderzoeken waarop de aanvraag gebaseerd is.

5.2.3 **Stap 2: aanvraag volledig/ontvankelijk**

Wanneer de aanvraag ontvangen is wordt beoordeeld of de aanvraag compleet is en of de gemeente Rijssen-Holten bevoegd is tot het nemen van het besluit. Indien de aanvraag compleet is, verstuurt de beoordelaar een ontvangstbevestiging naar de aanvrager met daarin het bericht dat de aanvraag in behandeling wordt genomen. Wanneer de aanvraag niet compleet is of wanneer de gemeente niet het bevoegd gezag is, wordt dit ook teruggekoppeld naar de aanvrager tezamen met de verdere maatregelen die de aanvrager moet treffen. In bijlage 2 is een voorbeeld weergegeven van een brief die als ontvangstbevestiging naar de aanvrager verstuurd kan worden.

5.2.4 **Stap 3: opstellen ontwerp besluit**

Na afronding van stap 2 wordt een ontwerpbesluit opgesteld. In het ontwerpbesluit wordt de aanvraag inhoudelijk beoordeeld. De volgende vragen dienen beantwoord te worden in het ontwerpbesluit:

- wat is de huidige geluidssituatie zonder het treffen van maatregelen?
- komt de aangevraagde hogere grenswaarde overeen met de ambities die de gemeente Rijssen-Holten heeft?

- zijn er toekomstige ontwikkelingen die van invloed kunnen zijn op de geluidsbelasting?
- wat is de doeltreffendheid van de voorgestelde maatregelen?
- zijn er bezwaren van stedenbouwkundige, verkeerskundige, vervoerskundige, landschappelijke of financiële aard?
- voldoet de aanvraag aan de locatiespecifieke ontheffingscriteria uit paragraaf 3.2?

In bijlage 3 is een ontwerpbesluit toegevoegd.

5.2.5 Stap 4: vaststellen besluit

Voor de voorbereiding van een hogere grenswaarden besluit is Afdeling 3:4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing. De beslistermijn is 6 maanden; de termijn start na ontvangst van het verzoek met bijbehorende gegevens. Het ontwerpbesluit dat het college heeft vastgesteld moet gepubliceerd worden in één of meer dag-, nieuws- of huis-aan-huisbladen of op een andere geschikte wijze en moet worden toegezonden aan belanghebbenden. Op basis van vaste jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State wordt als belanghebbende aangemerkt degene wiens belang rechtstreeks bij het besluit is betrokken. Dit betekent dat het gaat om degene die om een hogere grenswaarde heeft verzocht dan wel de (toekomstige) eigenaar, andere zakelijk gerechtigden of gebruiker(s) van een woning waarvoor de hogere grenswaarde is vastgesteld. In bijlage 4 is een voorbeeld voor publicatie weergegeven.

Het ontwerpbesluit moet, samen met de daarop betrekking hebbende stukken, gedurende 6 weken ter inzage worden gelegd. Het ontwerpbesluit dient gelijktijdig met ontwerpbestemmingsplan ter inzage te worden gelegd. Zienswijzen kunnen zowel mondeling als schriftelijk door belanghebbenden worden ingediend; het indienen van een pro forma zienswijze is wettelijk niet mogelijk. Van mondelinge zienswijzen dient een verslag te worden gemaakt. Indien geen zienswijzen worden ingediend, geldt een aangepaste beslistermijn. Binnen 4 weken nadat de termijn voor het naar voren brengen van zienswijzen is verstreken, dient het besluit te worden genomen. Tegen hogere grenswaarden besluiten staat rechtstreeks beroep open bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. De beroepsprocedure is als bijlage 5 toegevoegd.

5.2.6 Stap 5: registratie

Na het definitief worden van het besluit uit stap 4 zal op basis van de Wet geluidhinder nog een kadastrale registratie moeten plaatsvinden. Dit dient zo spoedig mogelijk gedaan worden nadat het besluit onherroepelijk is geworden (artikel 110i Wgh).

Aanvraagformulier hogere grenswaarde

Maatregelen & Bezwaren

9. Geef in onderstaande tabel aan welke maatregelen in overweging zijn genomen om geluidsbelasting te beperken. Ook worden de maatregelen weergegeven die worden genomen om te kunnen voldoen aan de aangevraagde hogere waarde. Een uitleg van de benodigde gegevens is in de toelichting weergegeven (bijlage I).

	Maatregelen	Bezwaren	Kosten	Datum realisatie
Bron				
In overweging				
Te realiseren				
Overdracht				
In overweging				
Te realiseren				
Gevel				
In overweging				
Te realiseren				

Bijlagen die bij deze aanvraag meegestuurd dienen te worden

10. Hieronder dient men aan te vinken welke bijlagen bij deze aanvraag zijn toegevoegd:
- Het rapport van het akoestisch onderzoek dat is uitgevoerd ten behoeve van deze aanvraag. Het akoestisch rapport moet de volgende onderwerpen behandelen:
 - De geluidsbelasting op de woningen en andere geluidsgevoelige bestemmingen indien geen geluidbeperkende maatregelen worden getroffen.
 - De doeltreffendheid van de in aanmerking komende maatregelen om te voorkomen dat in de toekomst de geluidsbelasting boven de voorkeurswaarde uitkomt.
 - De doeltreffendheid van maatregelen om te voldoen aan de vast te stellen hogere waarde voor de ten hoogste toelaatbare geluidsbelasting.
 - Indien de aanvraag betrekking heeft op een reconstructie, dan de heersende geluidsbelasting.
 - Indien van toepassing de gecumuleerde geluidsbelasting
 - Berekening van de kosten voor de maatregelen ter beperking van de geluidsbelasting.
 - Onderbouwing van de genoemde bezwaren uit punt 9.
 - Een of meer kaarten met bijbehorende verklaring, waarop de bestemmingen en de gronden van de aanvraag betrekking hebben. De kaarten moeten voldoen aan de voorschriften zoals beschreven in artikel 16 van het Besluit op de ruimtelijke ordening 1985.
 - Verklaring dat maatregelen aan de gevel getroffen gaan worden om te voldoen aan de wettelijke binnenwaarden.
 - Indien van toepassing, vrijstellingsbesluit volgens art. 19 WRO
 - Indien van toepassing, een verklaring van de eigenaren van geluidsgevoelige bestemmingen waarbij het noodzakelijk is om gevelmaatregelen toe te passen, zodat voldaan wordt aan de wettelijk geldende binnenwaarden (art. 114a Wgh en hoofdstuk 6 BG).

Ondertekening

11. De aanvrager verklaart hierbij tevens dat alle niet vermelde of niet ingevulde gegevens niet van toepassing zijn op het verzoek.

Naam en handtekening van aanvrager

Bijlage I Toelichting bij de aanvraag

5. Bij deze aanvraag zijn een aantal artikelen uit de Wet geluidhinder van toepassing. Geef bij deze vraag aan welke artikelen dit zijn. De volgende artikelen kunnen van toepassing zijn:

geluidbron	relevante artikelen Wgh	uitvoeringsbesluit
Wegverkeerslawaai (VL)	art. 82, 85, 89, 100b en 104	Besluit geluidhinder
Railverkeerslawaai (RL)	art. 105, 107 en 129	Besluit geluidhinder
Industrielawaai (IL)	art. 44, 47, 49, 50, 51, 59, 65 en 66	Besluit geluidhinder

8. Gegevens geluidsgevoelige bestemming

Bij dit punt worden de benodigde gegevens gevraagd van de geluidsgevoelige bestemmingen waarop deze aanvraag betrekking heeft. Hieronder wordt per kolom uitgelegd wat ingevuld dient te worden.

- Categorie Geef aan op welke categorieën geluidsgevoelige bestemming de aanvraag betrekking heeft:
 WO= woning
 GG= geluidsgevoelige gebouwen
 GT= geluidsgevoelige terreinen
- Adres/locatie Vul hier het adres van de geluidsgevoelige bestemming in. Indien deze niet bestaat geef dan een duidelijke omschrijving van de locatie, zodat deze ook terug te vinden is in de overzichtskaarten die samen met deze aanvraag ingeleverd dienen te worden.
- Aantal bestemmingen Wat is het aantal objecten, van dezelfde categorie uit de eerste kolom, waarvoor een hogere waarde wordt aangevraagd
- Verzochte hgw De hogere grenswaarde (inclusief aftrek artikel 110g Wet geluidhinder) waar men deze aanvraag voor indient (uitgedrukt in dB of dB(A)).
- Situatie: Hoe is de situatie van de geluidsgevoelige bestemming:
 A= aanwezig
 IA= in aanbouw
 GP= geprojecteerd
 NG= niet geprojecteerd
- Stedelijk gebied In wat voor gebied liggen de geluidsgevoelige bestemmingen:
 S= stedelijk gebied
 BS= buiten stedelijk gebied
- Cumulatie Als er cumulatie plaatsvindt bij de geluidsgevoelige bestemmingen wat voor cumulatie vindt er dan plaats:
 G= geen
 VL= wegverkeer
 RL= railverkeer
 IL= industrie

9. Bij dit punt dient worden aangegeven welke maatregelen in overweging zijn genomen om de geluidsbelasting niet boven de voorkeurswaarde uit te laten komen. Ook moeten de maatregelen worden beschreven die ervoor zorgen dat de geluidsbelasting niet boven de ten hoogst toelaatbare waarde uitkomt.

Hieronder wordt per kolom uitgelegd welke gegevens gevraagd worden.

Maatregelen In overweging: Welke maatregelen zijn in overweging genomen om te voldoen aan de voorkeurswaarde?
Te realiseren: Welke maatregelen zijn nodig om te kunnen voldoen aan de aangevraagde hogere waarde?

Bij deze aanvraag dient ook een verklaring worden bijgevoegd dat de aanvrager uiterlijk gelijktijdig met de verhoging van de voorkeurswaarde financiële middelen ter beschikking stelt ten behoeve van de uitvoering van de maatregelen.

Bezwaren Wat zijn de bezwaren van de maatregelen die in overweging zijn genomen?

S= Stedenbouwkundig

VK= Verkeerskundig

VV= Vervoerskundig

L= Landschappelijk

F= Financiële

De genoemde bezwaren dienen in een aparte bijlage toegevoegd te worden.

Kosten De geschatte totaal kosten van de verschillende maatregelen.

Datum realisatie Datum wanneer de te realiseren maatregelen uiterlijk gerealiseerd zijn.

Ontvangstbevestiging

ONTVANGSTBEVESTIGING

Geadresseerde

Uw kenmerk

Uw brief van

Doorkiesnummer

Typ./coll.

Onderwerp

Rijssen, 30 september 2008

Geachte heer/mevrouw,

Hiermee bevestigen wij de ontvangst op *[datum]* van uw verzoek tot het verlenen van een hogere grenswaarde in het kader van de Wet geluidhinder in verband met *[situatie]*.

Ten aanzien van het verzoek heb ben wij de volgende opmerkingen:

- ;
- .

Er wordt naar gestreefd om uiterlijk 6 maanden na ontvangst van de complete aanvullende informatie te beschikken op de aanvraag.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van de gemeente Rijssen-Holten,
namens dezen,

Format beschikking hogere grenswaarde

FORMAT BESCHIKKING HOGERE GRENSWAARDE

Uw brief/kenmerk

Ons kenmerk

Doorkiesnummer

Typ./coll.

Onderwerp

Rijssen, 30 september 2008

Wet geluidhinder - Beschikking: Vaststelling hogere grenswaarde

Aanvraag.

Op (datum) hebben wij van (aanvrager) een aanvraag ontvangen om een hogere grenswaarde vast te stellen te behoeve van ..., gelegen aan de/op ...

Aanleiding aanvraag om een hogere grenswaarde.

De Gemeente Rijssen-Holten heeft het voornemen mee te werken aan het verzoek betreffende de **bouw van ... Ingevolge de bepalingen van de** Wet geluidhinder is een akoestisch onderzoek ingesteld naar de te verwachten geluidsbelasting die de woning(en) zal/zullen gaan ondervinden zonder de invloed van extra maatregelen die de geluidsoverdracht beperken.

Uit onderzoek is gebleken dat de woning(en) een geluidsbelasting zal/zullen gaan ondervinden – vanwege het wegverkeerslawaai/railverkeerslawaai/**industrielawaai afkomstig van de ...** - die hoger is dan de voorkeurgrenswaarde van 48 dB voor wegverkeerslawaai, 55 dB voor railverkeerslawaai en 50 dB(A) voor industrielawaai.

Op grond van artikel ..., lid.. van de Wet geluidhinder heeft (aanvrager) een hogere waarde van .. dB vanwege het verkeerslawaai en/of ...dB(A) vanwege het industrielawaai aangevraagd.

Ter inzagelegging en binnengekomen reacties

Het verzoek en de ontwerpbeschikking heeft vanaf (datum) tot en met (datum) ter inzage gelegen in het gemeentehuis te Rijssen. Daarnaast is aan een ieder de gelegenheid geboden door middel van een openbare zitting, gehouden op (datum), aangaande de ontwerpbeschikking een zienswijze naar voren te brengen. Er zijn geen mondelinge en/of schriftelijke zienswijzen ingediend.

Overwegingen ten aanzien van de aanvraag

Ten aanzien van het voorliggende verzoek merken wij het volgende op:

Bij de beslissing op het verzoek zijn de volgende stukken beoordeeld:

- het aanvraagformulier hogere grenswaarden;
- **het akoestisch onderzoek, d.d. (datum), uitgevoerd door ...**

De (aanvrager) heeft op basis van artikel .., lid .. van de Wet geluidhinder een verzoek tot het vaststellen van een hogere geluidbelasting dan de voorkeursgrenswaarde ingediend in het kader van een bestemmingsplanprocedure/ procedure ex artikel 19 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening. Burgemeester en wethouders zijn van mening dat het artikel hier van toepassing is.

Het gaat om .. woningen gelegen binnen/buiten de bebouwde kom in buitenstedelijk gebied.

Het treffen van maatregelen is onvoldoende doeltreffend.

Het treffen van maatregelen ontmoet overwegende bezwaren van financiële/ stedenbouwkundige / verkeerskundige / vervoerskundige / landschappelijke aard.

De voorkeurswaarde van deze woningen bedraagt 48/55 dB of 50 dB(A);

De door (aanvrager) aangevraagde Hogere grenswaarden bedragen: .. dB en/of ... dB(A);

Als ontheffingscriterium/criteria noemt (aanvrager):

Op basis van de aangeleverde informatie kunnen wij opmaken dat aan dit criterium/ deze criteria wordt voldaan. Op basis van artikel .., lid.. van de Wet geluidhinder en artikel ..van het Besluit geluidhinder kunnen wij dan ook de gevraagde Hogere grenswaarden verlenen.

Beslissing op de aanvraag.

Op grond van het voorgaande hebben wij **besloten:**

De door de (aanvrager) gevraagde Hogere grenswaarden ten gevolge van wegverkeer/ railverkeer/industrielawaai voor de woning/ het project gelegen aan de .. te verlenen, als volgt:

adres/locatie	Aantal woningen	Vastgestelde geluidsbelasting in dB of dB(A)	Toegepaste aftrek in dB (art. 110G Wgh)	Geluid afkomstig van ..

De verleende hogere grenswaarde is/zijn inclusief de correctie van 2/5 dB op basis van artikel 110g van de Wet geluidhinder (*Let op: geldt alleen voor wegverkeerslawaaï*).

De Hogere grenswaarden is/zijn gebaseerd op artikel .., lid .. van de Wet geluidhinder, juncto artikel.. van het Besluit geluidhinder.

Opgemerkt wordt dat het maximaal toegestane binnenniveau in de geluidgevoelige ruimten van de woning de wettelijke waarden niet mag overschrijden.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van de gemeente Rijssen-Holten,

namens dezen,

Format publicatie

FORMAT PUBLICATIE

Wet geluidhinder

Verzoek hogere grenswaarde Wet geluidhinder voor (ADRES) te

Ten gevolge van de ontwikkeling van het bestemmingsplan (project)/ de procedure ex artikel 19 WRO in het bestemmingsplan voor (adres) te ten behoeve van de bouw van/ aanvraag bouwvergunning voor (procedure) op het perceel (adres) zijn burgemeester en wethouders voornemens een hogere geluidbelasting op de gevel van ... woningen aan (adres) vast te stellen.

Alle wegen, met uitzondering van wegen waarvoor een maximum snelheid van 30 km per uur geldt, spoorwegen en industrieterreinen hebben wettelijke geluidszones. Nieuwe woningen gelegen binnen deze geluidszone moeten in principe op zodanige afstand worden geprojecteerd dat voldaan wordt aan de voorkeursgrenswaarde die de Wet geluidhinder daaraan stelt. Uit onderzoek is gebleken dat ten gevolge van de [aanduiding van de bron van die zone] een hogere geluidbelasting dan de voorkeursgrenswaarde zal optreden.

Burgemeester en wethouders zijn van plan om voor deze bouwmogelijkheid op grond van art. ... van de Wet geluidhinder een hogere grenswaarde vast te stellen. Het ontwerp-besluit met bijbehorende stukken liggen vanaf (dag, datum) gedurende 6 weken ter inzage bij de ..., op de gebruikelijke tijden.

Heeft u bedenkingen tegen het ontwerp-besluit, dan kunt u die tot en met [datum] duidelijk gemotiveerd schriftelijk indienen. De bedenkingen dienen te worden gericht aan burgemeester en wethouders, maar te worden gezonden aan de afdeling ..., t.a.v. ..., Postbus 244, 7460 AE Rijssen.

Indien de behoefte bestaat om de bedenkingen mondeling toe te lichten dient dit kenbaar gemaakt te worden bij de afdeling ..., telefoon 0548-....

Publicatie op [dag, datum]

Beroepsprocedure

BEROEPSPROCEDURE

besluiten waarop Afdeling 3.4 Awb van toepassing is

Hoe kunt u beroep instellen tegen dit besluit?

Indien u het niet eens bent met het bijgaande besluit van de gemeente Rijssen-Holten, dan kunt u beroep instellen op grond van de Wet geluidhinder.

Een beroepschrift dient binnen zes weken gerekend vanaf de dag volgend op de verzenddatum van het besluit te worden ingediend.

Het beroepschrift moet ondertekend zijn en tenminste het volgende bevatten:

- de naam en adres van de indiener;
- de dagtekening;
- een omschrijving van het besluit waartegen beroep wordt ingesteld;
- de gronden van het beroep.

Het beroepschrift moet worden ingediend bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, Postbus 20019, 2500 EA DEN HAAG. Voor het behandelen van een dergelijk beroepschrift wordt griffierecht geheven. Over de hoogte daarvan en de wijze van betalen ontvangt u bericht van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Voorlopige voorziening

Het kan zijn dat u wegens spoedeisende omstandigheden wilt voorkomen dat het besluit onmiddellijk wordt uitgevoerd. Ook kan het zijn dat u in de problemen komt door een negatief besluit en u niet kunt wachten op een beslissing op uw beroepschrift. In dat geval kunt u naast het indienen van een beroepschrift op grond van artikel 8:81 van de Algemene wet bestuursrecht de voorzitter van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State verzoeken een voorlopige voorziening te treffen.

Als u gebruik wilt maken van de mogelijkheid tot het verzoeken om een voorlopige voorziening moet u het verzoek richten aan de voorzitter van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, Postbus 20019, 2500 AE DEN HAAG.

Voor het behandelen van een dergelijk verzoek wordt ook griffierecht geheven. Over de hoogte daarvan en de wijze van betalen ontvangt u bericht van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Nadere informatie

Mocht het voorgaande u niet voldoende duidelijk zijn of wenst u nadere inlichtingen over deze procedures, dan kunt u bellen met de afdeling (telefoon ...).

Voordat u overweegt een beroepschrift in te dienen, kunt u ook contact opnemen met de medewerker die uw zaak behandeld heeft. De naam en het telefoonnummer treft u aan in de kop van de brief.